

ПРАВОПИС М'ЯКОГО ЗНАКА

М'якість приголосних на письмі позначається буквами **і** (сірий – [с'їрий]), **я** (злякати – [з'л'акати]), **ю** (люк – [л'ук]), **є** (синє – [сін'є]), а також **м'яким знаком** (сіль – [с'іл'], батько – [бàт'ко]).

М'який знак пишеться:

1.	Після букв д, т, з, с, ц, л, н (де ти з'їси ці лини) та [дз] , що позначають м'які приголосні, у кінці слова та складу перед наступним не шиплячим звуком	<i>осінь, гедзь, успішність, знавець, хвалько</i>
2.	У прикметникових суфіксах –ськ-, -цьк-, -зьк- та у сіфіксах із пестливим значенням –оньк-, -еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-	<i>київський, козацький, запорізький, малесенький</i>
3.	Після літер, що передають на письмі м'які приголосні, у середині складу перед о	<i>льон, сьогодні, чотирьох</i>
4.	Після букви л перед літерами, що передають на письмі м'які й шиплячі приголосні (зокрема перед суфіксами –ськ-, -ств-, -чик-)	<i>сільський, гуцульський, ковальський, польський, посольство, стільчик, більше, їдальня</i>
5.	У буквосполученнях –льц-, ньц-, -льч-, -ньч-, які походять із сполук літер –льк-, -ньк-	<i>неньчин (бо ненька), у рученьці (бо рученька), Гальці (бо Галька), нянька</i>
6.	У дієсловах на –ть, -ться та у дієслівних формах дійсного та наказового способу	<i>розмовляють, сподіваються, киньте, підносься</i>

М'який знак не пишеться:

1.	Після губних (м, в, п, б, ф) та шиплячих (ш, ч, ж, дж) звуків	<i>степ, любов, верф, вчиш, відріж</i>
2.	Після літери р , що позначає кінцевий звук слова і складу	<i>буквар, перевір, чотирма, Харків (але: Горький)</i>
3.	Після приголосних, окрім л , перед наступним шиплячим або м'яким приголосним і суфіксом –ськ-	<i>менше, камінчик, кузня, радість, цвях, тонший, промінчик, корінці, волинський (але: женьшень, Маньчжурія,)</i>
4.	У середині складних числівників	<i>шістдесят, дев'ятсот</i>

Зауважте!

Пишемо **ь** у словах **різьбяр, тьманий, бриньчати, няньчити**

Ляльчин, ляльці, бо лялька (форма н.в.)

Няньчин, няньці, бо нянька (форма н.в.)

У люльці, бо люлька (форма н.в.)

Черешеньці, бо черешенька (форма н.в.)

Рибоньці, бо рибонька (форма н.в.)

Русалчин, русалці, бо русалка (форма н.в.)

Оксанчин, Оксанці, бо Оксанка (форма н.в.)

Парасчин, Парасці, бо Параска (форма н.в.)

Тетянчин, Тетянці, бо Тетянка (форма н.в.)

У шкатулці, бо шкатулка (форма н.в.)

У долинці, бо долина (форма н.в.)

Пишемо йо	Пишемо ьо
- на початку слова: <i>йогурт</i> - після голосного: <i>войовничий</i> - після приголосного, переважно на початку складу: <i>курйоз, медальйон</i>	для позначення м'якості приголосного перед о : <i>мальовничий, сьомга, зарубцьований</i>

М'який знак у словах іншомовного походження

М'який знак пишемо після д, т, з, с, л, н	
Перед я, ю, є, ї, йо	<i>каньйон, ательє, консьєржка</i>
Відповідно до вимови після л перед літерами на позначення приголосних	<i>альбатрос, фільм (але: залп)</i>
Відповідно до вимови в кінці слів	<i>магістраль, каніфоль (але: бал, шприц)</i>

Увага!

Знак м'якшення **не** пишемо перед **я, ю**, коли вони позначають сполучення м'якого або пом'якшеного приголосного з **а, у**: *маляр, нюанс, резюме*.

Апостроф (') – знак, який передає на письмі роздільну вимову літер **я, ю, є, ї** після твердого приголосного: м'яч [мйач], зв'язок [звйязòк].

Апостроф пишемо перед я, ю, є, ї	
Після літер на позначення губних приголосних м, в, п, б, ф (мавпа Буф), якщо перед ними нема іншого приголосного, який належав би до кореня (крім р)	<i>рум'яний, в'юн, реп'ях, підв'язати, торф'яний</i>
Після літери р , що позначає твердий приголосний у кінці складу	<i>сузір'я, бур'ян, пір'їна</i>
Після префіксів, що закінчуються на приголосний звук власне українських та іншомовних слів	<i>роз'їзд, об'єм, без'ядерний</i>
У складних словах після першої частини, що закінчується на приголосний звук власне українських та іншомовних слів	<i>дит'ясла, Мін'юст, двох'ярусний</i>
Після к у слові Лук'ян та похідних від нього	<i>Лук'янчук, Лук'янівка</i>
Апостроф НЕ пишемо перед я, ю, є, ї	
Після літер на позначення губних приголосних м, в, п, б, ф , якщо перед ними стоїть кореневий приголосний, крім р	<i>цвях, морквяний, мавпячий, тьмяний, свято (але: арф'яр, торф'яний)</i>
Після літери р , що позначає м'який приголосний [p']	<i>рядок, буряк, борються, ряска, моряк, будяк</i>
Перед йо	<i>зйомки, курйоз</i>

Апостроф у словах іншомовного походження

Апостроф пишемо перед я, ю, є, ї	
Після букв б, п, в, м, ф, г, к, х, ж, ч, ш, р , якщо у вимові чується звук [й]	<i>комп'ютер, миш'як, інтер'єр, кар'єра, Женев'єва</i>
Після кінцевого приголосного префікса	<i>ад'ютант, кон'юнктура, кон'юктивіт, ін'єкція</i>
Апостроф НЕ пишемо	
Перед йо	<i>серйозний, курйоз</i>
Коли я, ю, є позначають пом'якшення попереднього приголосного	<i>манікюр, бюджет, бязь, пюре</i>

Увага!

Апостроф пишемо після початкового **д, о** в прізвищах: *Жанна Д'Арк, О'Коннор* тощо